

SALARY EXPECTATIONS AND INTEGRATION OF YOUNG PEOPLE INTO THE LABOR MARKET IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA: ANALYSIS OF SOCIO-ECONOMIC FACTORS

AȘTEPTĂRILE SALARIALE ȘI INTEGRAREA TINERILOR PE PIAȚA MUNCII DIN REPUBLICA MOLDOVA: ANALIZA FACTORILOR SOCIOECONOMICI

GHERB Valeria, studentă, specialitatea: Finanțe și Bănci
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: gherb.valeria@ase.md

Abstract: This study examines the salary expectations of young graduates entering Moldova's labor market, highlighting the discrepancies between their aspirations and the realities of local employment conditions. Higher education is often perceived as an investment in future financial stability, motivating graduates to anticipate substantial returns. However, Moldova's transitioning economy, marked by regional disparities and limited opportunities, often fails to meet these expectations.

Key words: salary expectations, young graduates, economic realities, education investment, employment integration.

JEL CLASSIFICATION: C46, E24, J21, O15

INTRODUCERE

Pe măsură ce tinerii absolvenți pășesc în lumea muncii, așteptările salariale joacă un rol central în definirea aspirațiilor lor profesionale și în influențarea alegerilor de carieră. Educația universitară este percepută de mulți ca o investiție în viitor, iar încrederea că aceasta le va aduce beneficii financiare substanțiale este o motivație majoră. Totuși, între idealurile salariale ale absolvenților și realitățile pieței muncii există adesea discrepanțe semnificative.

Importanța studiului constă în analiza așteptărilor salariale ale tinerilor absolvenți la finalizarea studiilor universitare și intrarea acestora pe piața muncii din Republica Moldova, care sunt esențiale pentru înțelegerea dinamicii pieței muncii și alinierii dintre aspirațiile profesionale ale noii generații și cerințele economice reale. La finalul studiului, va fi posibilă identificarea diferențelor între idealurile salariale și ofertele de pe piață, oferind informații valoroase pentru angajatori, instituțiile de învățământ și factorii de decizie politică. Într-un context de globalizare și schimbări rapide în domeniul economic, acest studiu contribuie la crearea de strategii eficiente pentru integrarea tinerilor pe piața muncii și pentru reducerea dezechilibrelor în ocuparea forței de muncă.

Obiectivele studiului sunt: identificarea factorilor ce determină așteptările salariale în rândul tinerilor, analizarea discrepanțelor dintre acestea și realitate, investigarea modului în care așteptările financiare influențează deciziile de carieră, domeniile alese și mobilitatea pe piața muncii. Este vital să identificăm factorii care influențează aceste așteptări, cum ar fi domeniul de studiu, nivelul calificărilor, experiența acumulată sau contextul socioeconomic, deoarece aceștia determină percepția valorii muncii și a recompensei financiare.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Integrarea tinerilor pe piața muncii din Republica Moldova reprezintă un proces multidimensional, influențat de interacțiunea complexă dintre așteptările salariale și factorii socioeconomici. Această teorie se bazează pe premisa că succesul integrării tinerilor nu depinde doar de cerințele

pieței, ci și de percepțiile și aspirațiile acestora legate de remunerare și oportunități. În contextul unei economii în tranziție, cu rate ridicate de migrație și inegalități regionale, așteptările salariale devin un indicator cheie al motivației tinerilor de a se angaja sau de a rămâne în țară.

Pe parcursul ultimilor ani, studiile realizate de diverse instituții de cercetare din Republica Moldova au evidențiat o tendință clară: tinerii absolvenți își setează așteptări salariale relativ ridicate, în special cei din domenii precum tehnologia informației (IT), economia, ingineria și medicina. Conform datelor BNS, în trimestrul IV 2024, cele mai mari valori ale câștigului salarial mediu lunar s-au înregistrat în domeniul: informații și comunicații (36370,9 lei), activități financiare și de asigurări (28179,7 lei) și producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (24313,3 lei), ceea ce rezultă că interesul în câmpul muncii pentru tineri ar fi mai sporit în aceste sectoare, datorită oportunităților financiare și oportunităților salariale.

Însă, salariul motivant solicită și cadre specializate. Fenomenul respectiv poate fi explicat prin cererea crescută pentru profesioniști în aceste sectoare, dar și prin expunerea la standardele internaționale și salariile din Uniunea Europeană. Totuși, multe dintre aceste așteptări nu sunt în concordanță cu realitățile pieței interne, unde salariile medii în anumite domenii rămân sub nivelul așteptărilor.

Un alt aspect important este decalajul dintre așteptările salariale ale tinerilor din mediul urban comparativ cu cei din mediul rural. Tinerii din orașe mari, cum ar fi Chișinău sau Bălți, au așteptări mai mari datorită oportunităților crescute și costurilor mai ridicate ale vieții. În schimb, în zonele rurale, nivelul așteptărilor salariale este influențat de oferta limitată de locuri de muncă și de salariile deja stabilite în comunitățile respective.

Realitatea economică pe piața forței de muncă este faptul că așteptările tinerilor sunt adesea neîntâmpinate. Mulți dintre aceștia aspiră fie la un salariu mai ridicat de la primul job, fie la migrarea în străinătate, astfel statul își pierde potențialul profesional tânăr.

Printre factorii socioeconomici, care ating anticipațiile salariale, se numără:

1. Nivelul educației și specializarea domeniului de studii: Nivelul de educație joacă un rol semnificativ în formarea așteptărilor salariale ale tinerilor. Studiile arată că absolvenții universităților tind să aibă așteptări salariale mai mari, anume în domeniul IT, economie sau medicină, nefiind dispuși să lucreze pentru minimul salarial, ce se datorează asocierii educației superioare cu oportunități mai bune de angajare și un nivel mai ridicat de salarizare.

2. Mediul economic și costurile de trai: În funcție de mediul din care provin, rural sau urban, populația tânără se diferențiază standardele privind primul salariu sau locul unde ar dori să se angajează. Cei de la oraș își setează nivele mai ridicate, pentru a-și putea asigura costul de trai și de a nu duce lipsă de nimic.

3. Experiența practică și oportunități: Investirea în propria persoană și autorealizarea proprie devine un motiv justificat pentru tineri de a fi apreciați la un nivel mai înalt, datorită a multor stagii, experiențe de practică sau certificări suplimentare. Acestea demonstrează calificarea profesională și le poate asigura un plus în concursul de admitere pentru job și convenirea la salariul pe care și-l doresc.

4. Percepția asupra condițiilor de muncă: Pe lângă salariu, tinerii iau în considerare și alte beneficii, cum ar fi programele de formare profesională, oportunitățile de promovare, echilibrul între viața personală și cea profesională sau flexibilitatea programului. Dacă condițiile de muncă nu se aliniază cu așteptările lor, acest lucru poate influența decizia de angajare, chiar și în fața unui salariu atractiv.

Conform datelor BNS privind starea tinerilor în Republica Moldova, comunicat realizat în 2023, din zece tineri, patru sunt ocupați, iar șase sunt inactivi (Biroul Național de Statistică, 2024). De asemenea, tinerii de 15-34, care sunt încadrați în câmpul muncii, au manifestat interes sporit pentru a avea un job plătit (82,5%), decât o activitate non-salarială pe cont propriu (17,5%), ceea ce demonstrează că integrarea tinerilor pe piața muncii, ar depinde în mare parte de oferta salarială.

Salariile mici și locurile de muncă neatractive reprezintă alte bariere majore, determinând tinerii să migreze în căutarea unor oportunități mai bune. Insuficiența politicilor statului privind orientarea și susținerea tinerilor specialiști limitează integrarea eficientă pe piața muncii. În plus, barierele

regionale și socioeconomice afectează tinerii din mediul rural, care au acces limitat la educație și oportunități de angajare.

Absolvenții aflați în căutarea unui loc de muncă se încadrează în categoria ofertei de muncă. Ei apar pe piața muncii etalându-și cunoștințele și abilitățile obținute pe parcursul anilor de studii (Garbuz, 2012).

Studiile și cercetările în studierea fenomenelor ce au loc pe piața muncii, noilor tendințe apărute și etc., se realizează de către Ancheta Forței de Muncă (AFM). Astfel, BNS realizează anual comunicate și date statistice cu privire la numărul populației active și inactive în câmpul muncii.

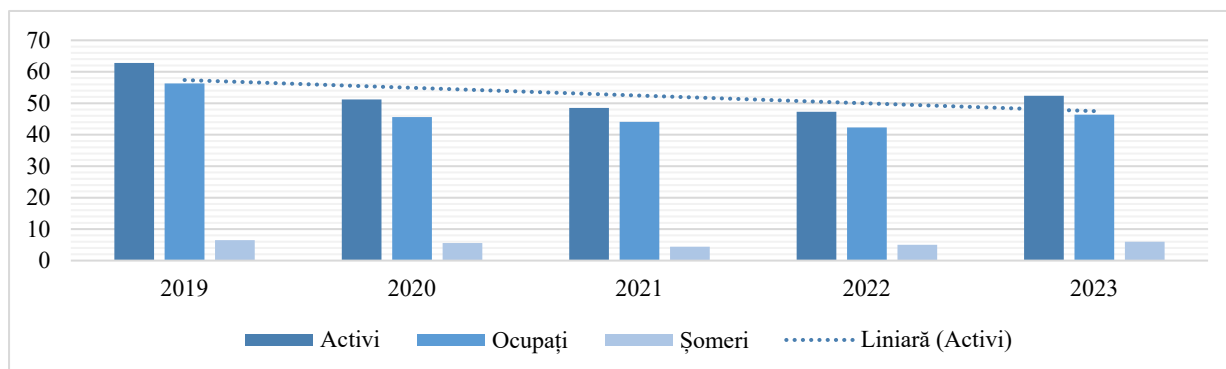

Figura 1. Populația 15-24 în relația cu piața muncii, pe ani

Sursa: Biroul Național de Statistică (2023)

În figura 1, putem observa linia de tendință a populației active care este într-o descreștere continuă, în perioada anilor 2019-2023, cea ce demonstrează că tinerii sunt nemotivați de a activa în interiorul Republicii Moldova. În anul 2020, datorită pandemiei de COVID-19, activitatea pe piața forței de muncă a tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-24 a scăzut cu circa 20% sau 11,6 mii de persoane, fiind manifestată și de migrarea persoanelor tinere peste hotare, de creșterea costurilor de trai în țară și aspirarea populației tinere spre oportunități salariale mai bune și mai motivante. Aceeași recesiune o putem observa și în rândul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 25-34 ani. În anul 2019, de la valoarea de 230,8 mii de persoane active, s-a manifestat o scădere semnificativă de 20% la 188,8 mii de persoane active în anul 2023.

Biroul Național de Statistică aduce la cunoștință că în sectorul bugetar câștigul salarial mediu lunar brut în cel de-al patrulea trimestru al anului 2024 a constituit 15024,5 lei, fiind în creștere față de trimestrul IV 2023 cu circa 12,1%.

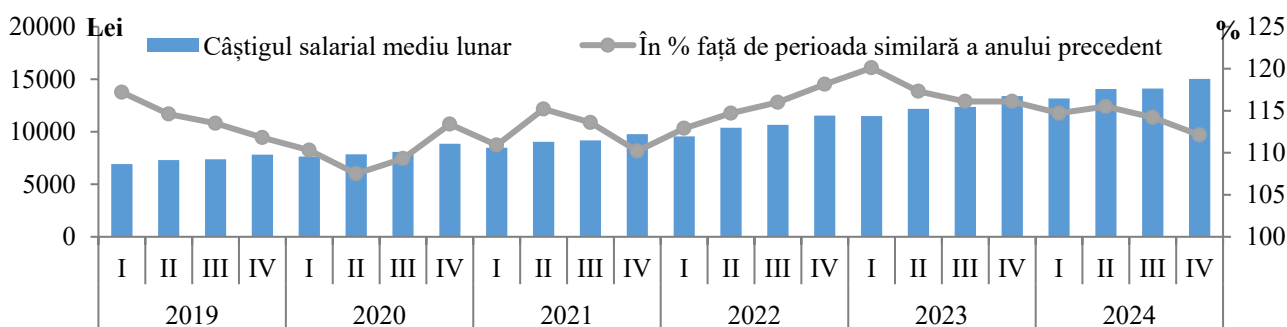

Figura 2. Evoluția câștigului salarial mediu lunar, pe trimestre

Sursa: Biroul Național de Statistică (2025)

Această creștere a câștigului salarial mediu lunar în sectorul bugetar evidențiază tendințele pozitive din acest sector, dar subliniază și nevoia unei abordări echilibrate pentru a răspunde așteptărilor salariale ale tinerilor și pentru a stimula integrarea lor pe piața muncii. În ciuda îmbunătățirilor salariale, provocările precum migrația continuă, decalajele între mediul urban și rural, și necorelarea ofertei de pe piața muncii cu așteptările salariale, rămân aspecte cruciale de abordat.

Prin analiza detaliată a acestor date și identificarea unor politici specifice și sustenabile, Republica Moldova poate construi o piață a muncii mai atractivă și echitabilă, contribuind astfel la creșterea ocupării și la reducerea inegalităților socioeconomice. Crearea unui echilibru între aspirațiile profesionale ale absolvenților și realitățile economice poate fi realizată prin implementarea unor programe de formare profesională, stabilirea unor parteneriate între universități și companii, precum și promovarea unui mediu de afaceri inovator și incluziv.

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Integrarea tinerilor pe piața muncii din Republica Moldova este influențată de o serie de factori socioeconomi, inclusiv nivelul de educație, mediul de trai și experiența practică. Așteptările salariale ale tinerilor absolvenți sunt relativ ridicate, în special în domenii precum IT, economie și medicină, dar deseori nu sunt în concordanță cu realitățile pieței interne. Discrepanța dintre idealurile salariale și ofertele de pe piață duce la migrație și inactivitate în rândul tinerilor.

Unul dintre cele mai importante aspecte care influențează integrarea tinerilor pe piața muncii este nivelul de educație și specializarea domeniului de studii. Absolvenții universităților tind să aibă așteptări salariale mai mari, nefiind dispuși să lucreze pentru minimul salarial, ceea ce se datorează asocierii educației superioare cu oportunități mai bune de angajare și un nivel mai ridicat de salarizare.

Totuși, oferta de locuri de muncă pe piața internă nu corespunde întotdeauna acestor așteptări, ceea ce determină tinerii să opteze pentru migrație în căutarea unor oportunități mai bune. Discrepanța dintre idealurile salariale și ofertele de pe piață este accentuată și de mediul economic și costurile de trai. Tinerii din mediul urban au așteptări salariale mai mari datorită oportunităților crescute și costurilor mai ridicate ale vieții. În schimb, în zonele rurale, nivelul așteptărilor salariale este influențat de oferta limitată de locuri de muncă și de salariile deja stabilite în comunitățile respective. Această diferență subliniază nevoia de politici care să abordeze inegalitățile regionale și să promoveze dezvoltarea economică în toate regiunile țării.

Pentru a aborda aceste provocări, este esențială dezvoltarea unor politici și programe care să sprijine educația și formarea profesională relevantă, precum și creșterea oportunităților de angajare decente și incluzive. Implementarea unor programe de ucenicie și stagii remunerate poate oferi tinerilor experiență practică și oportunități de angajare. De asemenea, promovarea antreprenoriatului și a programelor de mobilitate socială poate ajuta tinerii să își dezvolte propriile afaceri sau să acceseze oportunități mai bune de angajare, reducând astfel inegalitățile regionale și socioeconomice.

În final, crearea unor servicii eficiente de orientare profesională pentru elevi și absolvenți poate ajuta la ghidarea lor către domenii cu cerere ridicată pe piața muncii, îmbunătățind astfel integrarea lor profesională. Prin implementarea acestor măsuri, Republica Moldova poate reduce rata inactivității și a migrației în rândul tinerilor, contribuind astfel la dezvoltarea economică durabilă și echitabilă a țării.

REFERINȚE:

1. Biroul Național de Statistică (2024). *Tinerii în Republica Moldova în anul 2023*. <https://statistica.gov.md/ro/tinerii-in-republica-moldova-in-anul-2023>.
2. Biroul Național de Statistică (2025) *Câștigul salarial mediu lunar brut*. <https://statistica.gov.md/ro/castigul-salarial-mediulunar-brut>.
3. Garbuz, V. (2012). *Integrarea tinerilor specialiști pe piața muncii a Republicii Moldova. Creșterea economică în condițiile globalizării*. Chișinău.
4. Stat Bank. BNS (2023). *Populația de 15 ani și peste după relația cu piața forței de muncă, pe grupe de vârstă, sexe și medii, 2019-2023*: <https://statbank.statistica.md/>.

Coordonator științific: POPOVICI Lia, asist.univ.
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61
Telefon: +37360228581
e-mail: liyapopovici@gmail.com